

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Przekład ustny środowiskowy		9.4.0469	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Rosyjskiego i Przekładoznawstwa			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia rosyjska	forma	stacjonarne
		moduł	translatoryka i język biznesu
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Wanda Stec			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2 uczestnictwo w zajęciach, zakładające czynny udział w wykonywanej symulacji zespołowej, wymagającej dwukierunkowego tłumaczenia ustnego (20 godzin); przygotowanie do symulacji, tłumaczeń i analizy przypadku, a także pisemne opracowanie leksyki specjalistycznej w postaci glosariusza (30 godzin) Razem: 50 godzin = 2 ECTS	
Ćw. audytoryjne			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 20 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- obowiązkowy - fakultatywny (do wyboru)		- polski - rosyjski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Dyskusja problemowa. • Tłumaczenie ustne. • Gra symulacyjna. • Analiza przypadku. • Prezentacja multimedialna w charakterze wprowadzenia do tematu oraz teoretycznego uzupełnienia rozpatrywanych zagadnień.		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie na podstawie: - obecności i na zajęciach oraz aktywnego udziału w: dyskusji, analizie przypadku, symulacji wykonywanej w czasie zajęć – 30% oceny; - systematycznego przygotowywania się do ćwiczeń pod względem informacyjno-terminologicznym, w tym pisemnego opracowania w postaci glosariusza leksyki specjalistycznej z zakresu realizowanego tłumaczenia ustnego – 20% oceny; - poprawnej realizacji dwukierunkowych tłumaczeń ustnych – 50%.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	Udział w dyskusji problemowej	Udział w symulacji zespołowej	Tłumaczenie ustne	Opracowanie terminologii i nomenklatury w postaci glosariusza	Analiza przypadku (kontekst, realia, uwarunkowania tłumaczenia)
Wiedza					
K_W07	x	x	x	-	x
K_W12	x	x	x	x	x
Umiejętności					
K_U03	x	-	x	x	x
K_U04	-	-	x	x	x
K_U08	x	x	x	-	x
K_U09	x	x	x	-	x
K_U17	-	x	x	-	x
K_U19	-	x	x	-	x
Kompetencje społeczne					
K_K01	x	x	x	x	x
K_K03	-	x	x	-	x
K_K04	x	x	x	x	-
K_K05	x	x	x	-	x
K_K06	x	x	x	-	x
K_K07	x	x	x	-	x

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Wymagane jest zaliczenie przedmiotów translatorycznych oraz językoznawczych w poprzednich semestrach na specjalności „Translatorka i Język Biznesu”.

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka polskiego i rosyjskiego w stopniu pozwalającym na opanowanie treści przedmiotu; wiedza z zakresu strategii i technik tłumaczeniowych, umiejętności translatorskie i kompetencja międzykulturowa, chyba że w szczególnych przypadkach prowadzący postanowi inaczej.

Cele kształcenia

Wprowadzenie pod względem informacyjno-warsztatowym do specyfiki dwukierunkowego przekładu ustnego wykonywanego w różnych środowiskach, głównie na potrzeby polskich służb publicznych. Zwrócenie uwagi na rolę tłumacza w skutecznej komunikacji między cudzoziemcami a pracownikami instytucji publicznych. Przedstawienie czynników mających wpływ na pracę tłumacza ustnego środowiskowego. Uświadomienie studentom potrzeby zdobywania oraz ciągłego poszerzania wiedzy realoznawczej, kompetencji lingwistycznej i translatorskiej. Nabycie przez studentów umiejętności przygotowania się do tłumaczenia ustnego pod względem informacyjnym i terminologicznym. Uzmysłowanie wagi etyki i odpowiedzialności w tłumaczeniu ustnym środowiskowym. Doskonalenie sprawności językowych i ćwiczenie umiejętności tłumaczeniowych.

Treści programowe

Definicja tłumaczenia ustnego środowiskowego. Cele przekładu środowiskowego a rola tłumacza jako pośrednika językowo-kulturowego oraz mediatora w komunikacji. Dziedziny i sektory gospodarki narodowej, w których istnieje zapotrzebowanie na przekład ustny środowiskowy. Status tłumacza ustnego środowiskowego w Polsce. Specyfika sytuacji komunikacyjnych – czas, miejsce, uwarunkowania, uczestnicy, potrzeby i oczekiwania, nastawienie stron. Stosowane strategie i techniki tłumaczeniowe. Treść i forma komunikatu wyjściowego a treść i forma przekazu na język docelowy w tłumaczeniu ustnym środowiskowym. Przygotowanie informacyjno-terminologiczne: umiejętne korzystanie ze źródeł, sporządzanie glosariuszy. Niezbędne kompetencje (językowe, translatorskie, interkulturowe, interpersonalne, osobowościowe), posiadane predyspozycje zawodowe oraz znajomość realiów społeczno-gospodarczych kraju języka wyjściowego i docelowego tłumaczenia a trudności i ograniczenia w wykonywaniu tłumaczenia ustnego środowiskowego. Modele interakcji z udziałem tłumacza. Kwestie zaangażowania, elastyczności, neutralności i bezstronności tłumacza a sytuacja i kontekst tłumaczenia. Znaczenie i pułapki empatii w przekładzie ustnym środowiskowym. Zagadnienia etyki zawodowej i odpowiedzialności tłumacza. Tłumaczenie sądowe i policyjne, a także na potrzeby prokuratury, służb granicznych, celnych, USC i in., jako szczególna odmiana tłumaczenia środowiskowego, wykonywana w Polsce wyłącznie przez tłumaczy przysięgłych. Symulacja rzeczywistych sytuacji z udziałem cudzoziemca zachodzących w różnym środowisku i wymagających dwukierunkowego tłumaczenia ustnego. Tematyka i zakres tłumaczenia do wyboru przez prowadzącego zajęcia. Moduł obowiązkowy: tłumaczenie ustne (policyjne i/lub sądowe) w sprawach karnych w Polsce. Przedstawienie kontekstu, omówienie realiów i uwarunkowań, praktyczne tłumaczenie wykonywane w formie ustnej podczas symulacji potencjalnych sytuacji z udziałem cudzoziemca, wymagających pomocy tłumacza. Analiza, komentarz, ocena. Ćwiczenia ukierunkowane na wypracowywanie umiejętności przygotowania się do tłumaczenia środowiskowego i jego realizacji wykonywane są przy maksymalnym wykorzystaniu czasu

aktywności studentów na zajęciach.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

- Tryuk M., Przekład ustny środowiskowy, Warszawa 2006.
- Tryuk M. (red.), O tłumaczach, prawnikach, lekarzach i urzędnikach – teoria i praktyka tłumaczenia środowiskowego w Polsce, Warszawa 2010.
- Kruk-Junger K., Przekład ustny środowiskowy – teoria, normy, praktyka, Katowice 2012. Praca doktorska napisana pod kierunkiem prof. dra hab. P. Fasta, opublikowana na podstawie licencji udzielonej przez Autorkę, URL:
<http://www.sbc.org.pl/dlibra/publication/98798/edition/93100/content?&navref=> [dostęp: 17.06.2019]
- Maliszewski J., Pragmatyka przekładu policyjnego, Lingua Legis, nr 9, 2000.
- Woźniczak J., Przekład ustny sądowy – wybrane aspekty, Rocznik Przekładoznawczy. Studia nad teorią, praktyką i dydaktyką przekładu, nr 13, 2018.
- Никонова М.А., Трудности устного перевода для беженцев и мигрантов, Молодой ученый, № 3, 2017.
- Ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2004 r., Nr 273, poz. 2702) – dostępna na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości RP.
- Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego z dnia 1 października 2018 r. Wersja PDF: <http://tepis.org.pl/wp-content/uploads/Kodeks-zawodowy-t%C5%82umacza-przysi%C4%99g%C5%82ego-2018.pdf> [dostęp: 17.06.2019]

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta:

- Z zagadnień dydaktyki tłumaczenia ustnego, (red.) P. Janikowski, Częstochowa 2011.
- Gillies A., Tłumaczenie ustne: poradnik dla studentów; (red. tomu) B. Waliczek; [tł. cz. pol. A. Jagoda i M. Piechaczek], Kraków 2001.
- Florczak J., Tłumaczenia symultaniczne i konsekwentne. Teoria i praktyka, Warszawa 2013.
- Biernacka A., Tłumacz w rozprawie sądowej, Warszawa 2014.
- Witkowska K., Tłumacz w postępowaniu karnym, Prokuratura i Prawo, nr 1, 2014.

B. Literatura uzupełniająca

- Piotrowska M., Proces decyzyjny tłumacza, Kraków 2007.
- Tłumaczenie Ustne – Teoria, Praktyka, Dydaktyka, nr 2: Stare problemy, nowe metody, (red.) P. Janikowski, Częstochowa 2012.
- Poznański J., Tłumacz w postępowaniu karnym, Warszawa 2007.
- Błąd (i jego konsekwencje) w przekładzie, (red.) P. Fast i A. Świeściak, Katowice-Częstochowa 2010.
- Matulewska A., Horror tłumaczeniowy czy tłumacze z piekła rodem? Czyli kilka słów o efektywności komunikacji interlingwalnej, Scripta Neophilologica Posnaniensia, T. XIV, 2014.
- Гуреева А.А., Коммуникативные действия переводчика в ситуации коммунального перевода, Вестник ВолГУ, Сер. 2, „Языкознание”, № 2 (18), 2013.
- Алексеева И.С., ‘Коммунальный перевод’: современные толкования, Санкт-Петербург 2005.
- Скачкова И., Переводчики и их клиенты о русском социальном переводе в Финляндии, Tampere 2013.
- Никонова М.А., К вопросу определения понятий «коммунальный перевод» и «коммунальный переводчик», [w:] „Актуальные вопросы филологической науки XXI в.: сб. статей V Межд. науч. конф. молодых ученых”, Екатеринбург 2016.
- Кузнецов О.Ю., Переводчик в российском уголовном судопроизводстве, Москва 2006.
- Камардина А.А., Участие переводчика в стадии исполнения приговора, Вестник ОГУ, № 3 (152) 2013.
- Dodatkowo, w celu przygotowania się do ćwiczeń, materiały wskazane przez prowadzącego zajęcia, z zakresu tematyki realizowanych tłumaczeń, a także specjalistyczne słowniki dwujęzyczne.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W07, K_W12
K_U03, K_U04, K_U08, K_U09, K_U17, K_U19
K_K01, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06, K_K07

Wiedza

K_W07, K_W12
Student:
– ma wiedzę o strategiach, metodach i technikach tłumaczenia wykorzystywanych w przekładzie ustnym środowiskowym, wykonywanym głównie na potrzeby służb publicznych, a także wiedzę nt. statusu tłumaczy ustnych środowiskowych w Polsce (K_W07),
– rozumie konieczność merytorycznego oraz językowego, w tym terminologicznego przygotowania się do tłumaczenia ustnego środowiskowego, w celu właściwego zrozumienia, analizy i interpretacji wypowiedzi w języku wyjściowym i wiernego przetłumaczenia jej na język docelowy (K_W12).

Umiejętności

K_U03, K_U04, K_U08, K_U09, K_U17, K_U19
Student:
– umie samodzielnie zdobywać wiedzę w celu przygotowania się do tłumaczenia ustnego środowiskowego pod względem ogólnojęzykowym, terminologicznym, informacyjnym oraz realizacyjnym i kierując się wskazówkami prowadzącego rozwijać swoje umiejętności w tym zakresie (K_U03),
– potrafi korzystać z technologii informacyjnej, multimediów i zasobów Internetu, w

tym z dostępnych w Internecie tekstów paralelnych i typowych druków procesowych w celu stworzenia własnej bazy danych w postaci glosariuszy, na potrzeby realizowanych tłumaczeń ustnych (K_U04),

– potrafi rozpoznawać, analizować i interpretować tłumaczone wypowiedzi ustne i przedkładane do tłumaczenia metodą a vista teksty w celu odtworzenia ich treści i formy w przekładzie na język docelowy – ojczysty albo obcy (K_U08),

– rozpoznaje procesy i przeszkody w komunikacji międzyjęzykowej i międzykulturowej, wynikające z czynników sytuacyjnych, w tym prawnych, postaw, kontekstu, a także przyczyn stricte językowych oraz kulturowych i mające wpływ na pracę tłumacza ustnego środowiskowego (K_U09),

– ma umiejętności językowe i translatorskie w zakresie języka polskiego i rosyjskiego, pozwalające na właściwą identyfikację wypowiedzi, skuteczne komunikowanie się w określonej sytuacji komunikacyjnej oraz wierny przekład – w formie ustnej (K_U17),

– w trakcie tłumaczenia ustnego realizowanego z udziałem cudzoziemca w różnych środowiskach potrafi wchodzić w interakcje, przyjmować rolę pośrednika językowo-kulturowego oraz mediatora w komunikacji, wykazywać się komunikatywnością i umiejętnością radzenia sobie w różnych sytuacjach społecznych, interpersonalnych i zawodowych (K_U19).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06, K_K07

Student:

– ma świadomość zakresu swojej wiedzy językowej, encyklopedycznej, wiedzy nt. realiów społeczno-gospodarczych kraju języka wyjściowego i docelowego tłumaczenia i umiejętności translatorskich oraz rozumie potrzebę zdobywania i poszerzania praktyki tłumaczeniowej, a także rozwoju niezbędnych kompetencji (K_K01),

– poprzez czynny udział w zespołowych symulacjach rzeczywistych sytuacji z udziałem cudzoziemca zachodzących w różnym środowisku (USC, PUP, KMP) i wymagających dwukierunkowego tłumaczenia ustnego, udowadnia, że ma niezbędne kompetencje językowe, translatorskie, interkulturowe, interpersonalne, osobowościowe, które warunkują skuteczność zachowań oraz właściwą komunikację i efektywny przekład (K_K03),

– jest gotowy do podejmowania wyzwań w zakresie przekładu ustnego środowiskowego w parze językowej polski-rosyjski, na jaki istnieje obecnie duże zapotrzebowanie na rynku pracy (K_K04),

– wykazuje aktywność w realizacji indywidualnych i zespołowych działań związanych z przekładem (K_K04),

– w trakcie praktycznego tłumaczenia dostrzega, a podczas omówienia poszczególnych symulacji (po ich zakończeniu) także formułuje problemy moralne i dylematy etyczne, w tym znaczenie i pułapki empatii w przekładzie ustnym środowiskowym, poszukując optymalnych rozwiązań dostosowanych do różnych sytuacji, oczekiwań stron i obowiązujących wymogów prawnych (K_K05),

– jest przekonany o tym, że tłumacz zawsze powinien zachowywać się w sposób odpowiedzialny i profesjonalny, przestrzegać zasad etyki zawodowej, zaś kwestie zaangażowania, elastyczności, neutralności i bezstronności tłumacza są uzależnione od sytuacji i kontekstu, w tym m.in. miejsca i celu tłumaczenia ustnego środowiskowego (K_K06),

– uznaje i szanuje różnice punktów widzenia uczestników sytuacji komunikacyjnych, wymagających tłumaczenia ustnego środowiskowego, determinowane różnym podłożem językowym, narodowym, kulturowym, a także uwarunkowaniami prawnymi, społecznymi, dysproporcjami, niejednakowym nastawieniem stron (K_K07).

Kontakt

wanda.stec@ug.edu.pl